

Asociația română a băncilor

Evoluția sistemului bancar și amprenta antreprenorială

2024 Asociația Română a Băncilor

Cuprins

- I. Contextul general privind sectorul bancar
- II. Amprenta antreprenorială și finanțarea
- III. Provocări & riscuri
- IV. Abordări necesare

NUMĂR INSTITUȚII DE CREDIT

32 instituții de credit, din care 8 sucursale bănci străine

TOTAL ACTIVE NETE

834,6 mld lei iunie 2024 ▲ 737,8 mld lei iunie 2023

ACTIVE INSTITUȚII CU CAPITAL STRĂIN

64,9% iunie 2024 ▼ 67% iunie 2023

INDICATOR DE SOLVABILITATE

24,05% iunie 2024 ▲ 22,83% iunie 2023

INDICATORUL DE ACOPERIRE A NECESARULUI DE LICHIDITATE

286,05% martie 2024 ● 167,1% în EU decembrie 2023

RATA CREDITELOR NEPERFORMANTE

2,49% iunie 2024 ▼ 2,65% iunie 2023

GRADUL DE ACOPERIRE CU PROVIZIOANE A CREDITELOR NEPERFORMANTE

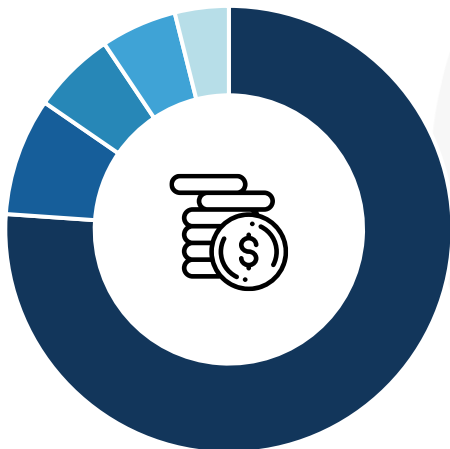
65,94% martie 2024 ● 42,3% în UE decembrie 2023

CREDITE ACORDATE/ DEPOZITE ATRASE

66,35% iunie 2024 ▼ 68,81% iunie 2023

COST TO INCOME RATIO

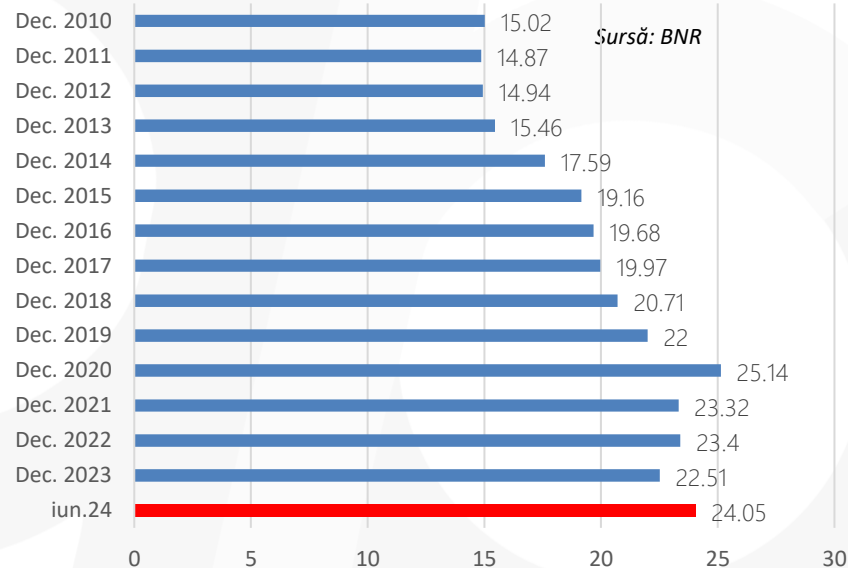
47,63% sep 2023 ● 56,5 în UE iunie 2022

Distribuția activelor

76,5%	Instituții de credit
9,6%	Fonduri de pensii private
5,5%	Instituții financiare nebankare
4,6%	Fonduri de investiții
3,8%	Societăți de asigurare

Indicator de solvabilitate (%)

Sursa: BNR, Raport asupra stabilității financiare, Decembrie 2022

- Sistemul bancar deține 3 sferturi din activele sistemului financiar din România (T3 2022).
- Sectorul bancar este stabil și solid, cu indicatori de solvabilitate și de lichiditate peste mediile UE.
- Acesta a reprezentat un pilon de stabilitate și siguranță pe durata pandemiei.

Intermedierea financiară în România

Gradul de intermediere financiară (calculat ca pondere a creditului neguvernamental în PIB) s-a situat la 24% în 2023, în scădere față de nivelul de 40% din 2010.

Intermedierea financiară este de peste 3 ori mai redusă ca media UE, de 90%.

România se menține pe ultima poziție în topul Uniunii Europene în ceea ce privește gradul de intermediere financiară calculat și ca pondere a activelor sectorului bancar în PIB, de 49,9%, indicatorul fiind de circa 4,4 ori mai mic față de media Uniunii Europene.

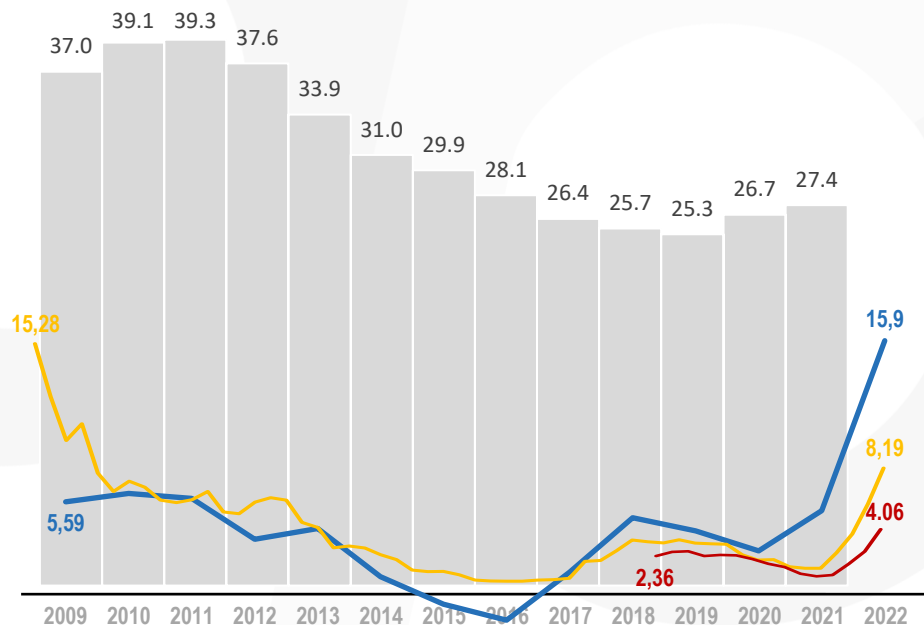
CREDITAREA SECTORULUI PRIVAT

Creditare (%PIB)

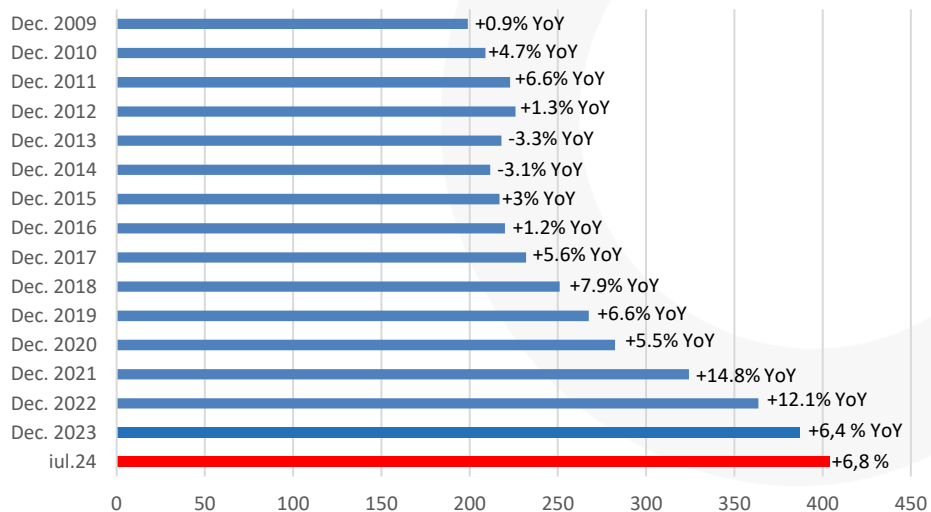
Inflație(%)

ROBOR 3M(%)

IRCC(%)

Credit neguvernamental (mld. lei)

Sursă: BNR, Indicatori monetari

Soldul creditului neguvernamental a ajuns la 403,9 miliarde lei în iulie 2024, în creștere cu 6,8% față de iulie 2023.

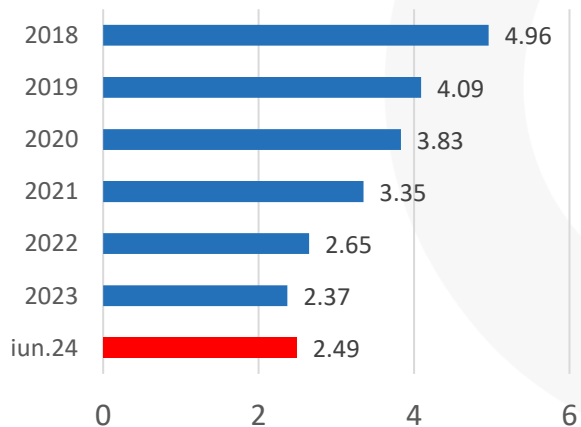
În primele 7 luni ale anului 2024, volumul creditelor noi acordate de băncile din România se cifrează la 100,2 miliarde lei, în creștere cu 30% comparativ cu perioada similară a anului trecut.

Volumul creditelor noi acordate de instituțiile de credit din România, în perioada ianuarie 2020 - decembrie 2023, marcată de pandemia de coronavirus și efectele războiului din Ucraina, se ridică la 461 miliarde lei.

Sistemul bancar este un partener de finanțare al statului, cca. 20% din totalul activelor bancare fiind reprezentat de dețineri de titluri de stat, 44,6% (la noiembrie 2022) din titlurile în lei fiind deținute de băncile locale.

Rata creditelor neperformante și gradul de acoperire cu provizioane a creditelor neperformante

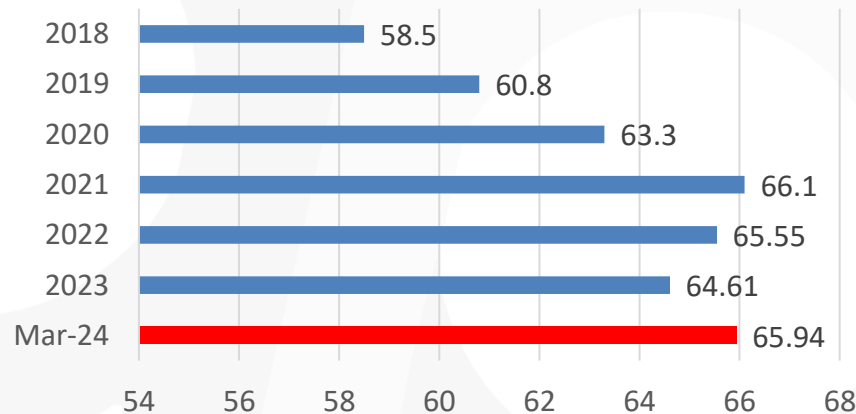
Rata creditelor neperformante (%)

Sursa: BNR, Indicators agregați privind instituțiile de credit

O pondere de 12.7% din portofoliul total de credite a beneficiat de efectele moratorului public sau privat. Rata creditelor neperformante a scăzut, fiind aproape de media europeană de 1,9%.

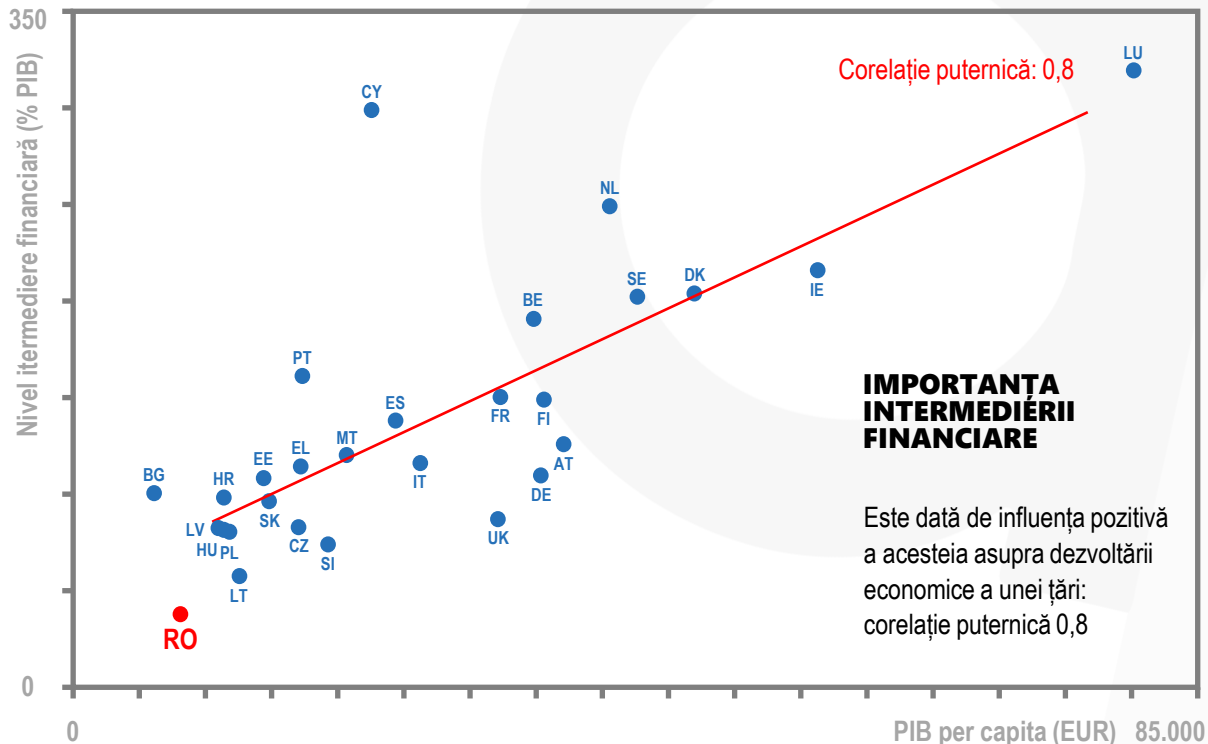
Gradul de acoperire cu provizioane a creditelor neperformante (%)

Sursa: BNR, Raport asupra stabilității financiare, iunie 2024

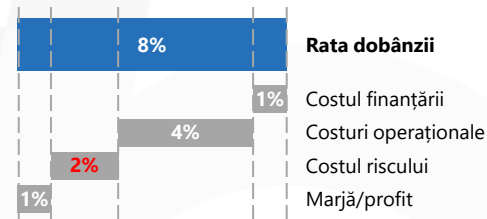
Gradul de acoperire cu provizioane a creditelor neperformante este ridicat în comparație cu media UE (42,3% - decembrie 2023), asigurând stabilitate și reziliență. Băncile din România nu au beneficiat de bailout din fonduri publice.

Intermedierea financiară în România

FORMAREA PREȚULUI PRODUSELOR DE CREDITARE

Sursa: Analiză PWC

Ponderea costului riscului în total dobândă reflectă perioada 2015-2018, când rata creditelor neperformante a scăzut puternic de la 13.5% în 2015 la 5% la sfârșitul lui 2018.

Relația dintre sectorul financiar și creșterea economică a fost analizată în numeroase studii de specialitate, pe parcursul mai multor ani. Plecând de la o analiză a 80 de țări, pe durata a 30 de ani, aceste studii demonstrează că intermedierea financiară creează premisele necesare creșterii economice viitoare.

CAPITOL

- I. Contextul general privind sectorul bancar
- II. **Amprenta antreprenorială și finanțarea**
- III. Provocări și riscuri
- IV. Abordări necesare

Factorii care influențează creditarea

- Evoluțiile economice în plan intern și internațional; determinate de conflictul din Ucraina;
- Stabilitatea sistemului bancar, lichiditatea și rata de neperformanță;
- Evoluția inflației, a dobânzilor și a cursului de schimb;
- Cadrul legislativ și de reglementare;
- Nivelul maturității resurselor financiare;
- Birocrația versus gradul de digitalizare și automatizare;
- Nivelul educației financiare;
- Înclinația și capacitatea clienților de a se împrumuta.

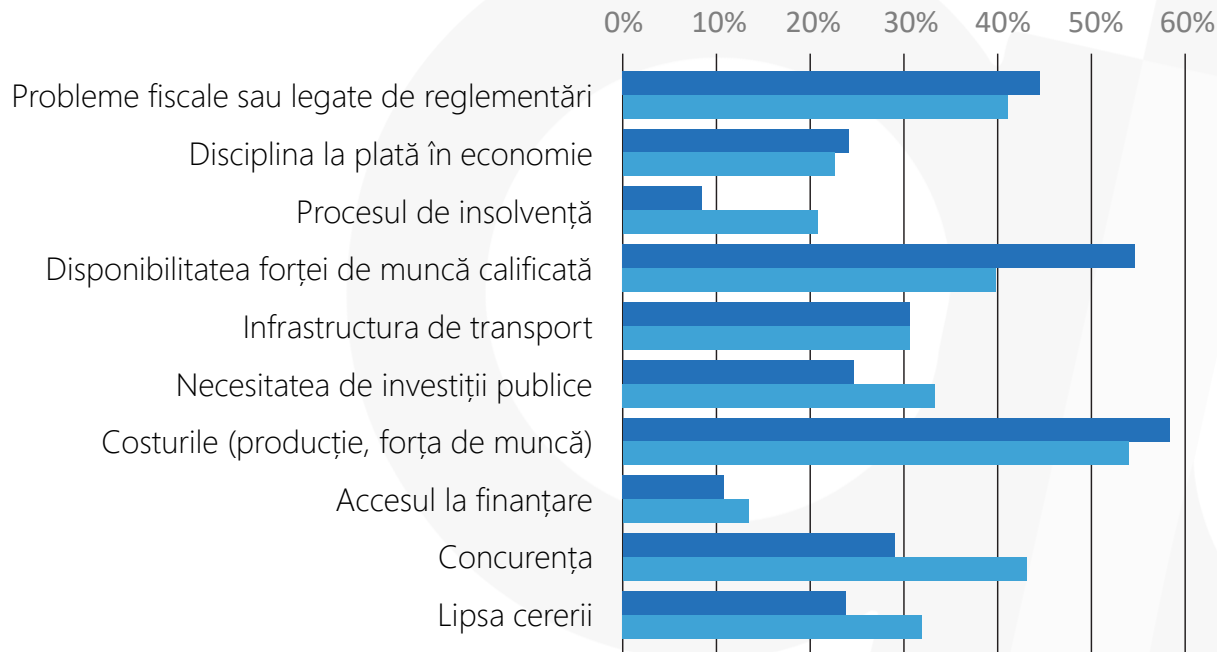
IMM-urile în România: cifre și impact

	Număr companii			Număr salariați			Valoare adăugată		
	România		UE-27	România		UE-27	România		UE-27
	Număr	procent	procent	număr	procent	procent	mld. €	procent	procent
IMM	816 423	99,8%	99,8%	2 950 118	68,5%	65,2%	78,4	55,9%	53,1%
Mari	1 350	0,2%	0,2%	1 354 894	31,5%	34,8%	62,0	44,1%	46,9%

Sursă: *SME Performance Review Annual Report 2023/2024* [SME Performance Review \(europa.eu\)](https://www.europa.eu)

- IMM-urile generează 55,9% din valoarea adăugată în economie și angajează 68,5% din totalul salariaților.
- Creșterea productivității IMM-urilor este crucială pentru progresul economiei românești. Valoarea adăugată per angajat în companiile mari este cu 72% mai mare decât în IMM-uri.

Probleme identificate de companii

Corporații IMM-uri

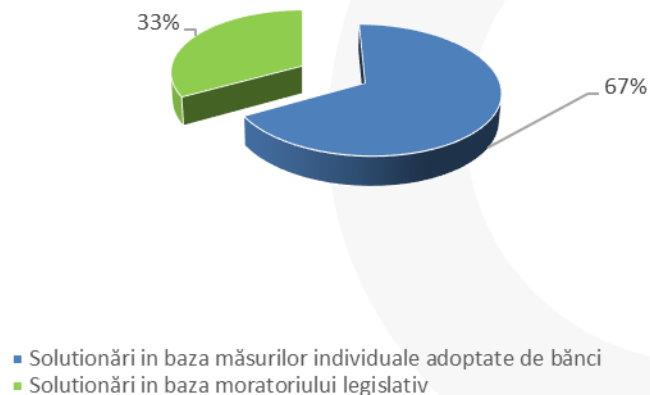
Sursa: Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România, iunie 2024, BNR, Grafic 5

Accesul la finanțare figurează pe ultimul loc, în clasamentul problemelor cele mai presante ale IMM-urilor și pe penultimul loc la segmentul corporațiilor.

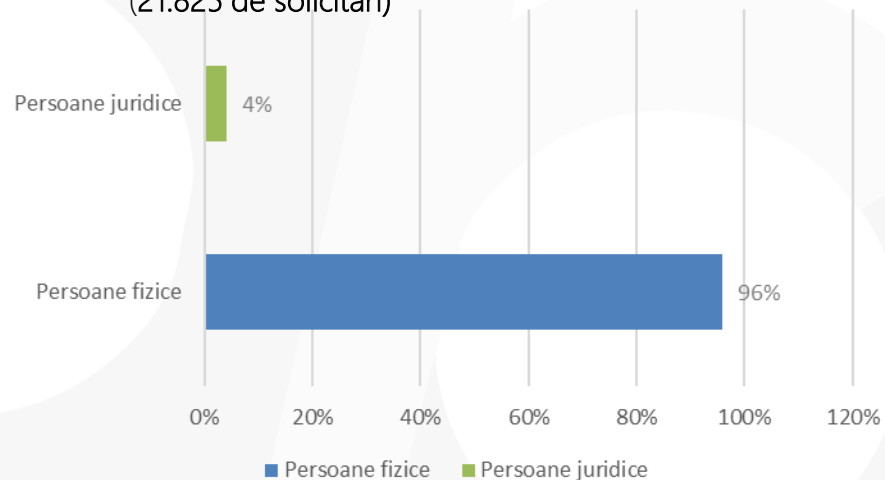
Accesul la finanțare și aspectele ce țin de insolvență sunt identificate în cea mai mică proporție ca reprezentând probleme presante, la polul opus, cea mai mare problemă fiind reprezentată de creșterea costurilor de producție și cu forța de muncă.

Pandemia COVID-19 – Cereri de suspendare la plată

Tipul de soluționare a cererilor în 2020
(686.500 de cereri)

Ponderea cererilor în funcție de tipul de clienți în 2021
(21.825 de solicitări)

Sursă: ARB

- Ponderea creditelor care au beneficiat de efectele moratoriilor publice și private până la finele lunii martie 2021 a fost de 12,7% din totalul creditelor. Într-un efort conjugat și cu autoritățile statului, prin efectul moratoriului legislativ, precum și prin măsuri individuale, băncile au soluționat aproximativ 700.000 de cereri provenite de la clienți.
- În 2022, băncile din România au primit 7.872 de solicitări pentru suspendarea obligațiilor de plată a ratelor, dobânzilor și comisioanelor, de la clienții persoane fizice și juridice, până la data de 29 august 2022, în conformitate cu prevederile Ordonanței 90/2022.

Intermedierea financiară

816 423

Număr persoane juridice în economie

260 000

Firme cu capitaluri negative (2023)

55.9%

Valoarea adăugată în economie a IMM-urilor

26.575 EUR

Productivitatea medie a IMM-urilor, calculată ca valoare adăugată pe fiecare angajat (media UE, 54.532 EUR)

77,3 mld. RON

Valoarea creditelor noi acordate companiilor în 2023

6.650

Companii nou intrate în insolvență în 2023 (similar cu 2022)

90%

Procentul companiilor intrate în procedură de insolvență în România care au eșuat

Cum putem contribui la creșterea finanțării IMM-urilor?

- Susținem **inițiativele** care promovează activitatea, finanțarea și garantarea creditelor acordate IMM-urilor
- **Produse de garantare** a IMM-urilor cu garanție de stat și la costuri competitive

Cum creștem gradul de absorbție?

- **Planificare strategică sistematică**, fiind prevăzută astfel și o predictibilitate necesară pe zona legislativă, atât pentru statul român, cât și pentru investitori.
- **Colaborare**, bazată pe experiența și expertiza acumulate până în prezent atât la nivelul sistemului bancar cât și la nivelul Autorităților de Management > soluții în sprijinul beneficiarilor pentru o implementare mai facilă a proiectelor > creșterea gradului de absorbție
- **Eficientizarea colaborării** între sistemul bancar - autoritățile de management - beneficiari
- **Educație financiară**

Cum intensificăm PPP?

- Mizăm pe faptul că noul cadru de reglementare va aduce clarificările necesare pentru a demara **proiectele mari** de investiții în PPP
- **Promovarea parteneriatelor** de tip public-privat

CAPITOL

- I. Contextul general privind sectorul bancar
- II. Amprenta antreprenorială și finanțarea
- III. Provocări & riscuri
- IV. Abordări necesare

Harta riscurilor la adresa stabilității financiare din România*

Risc sistemic sever*

Incertitudinile la nivel global în contextul războiului din Ucraina și al conflictului din Orientul Mijlociu

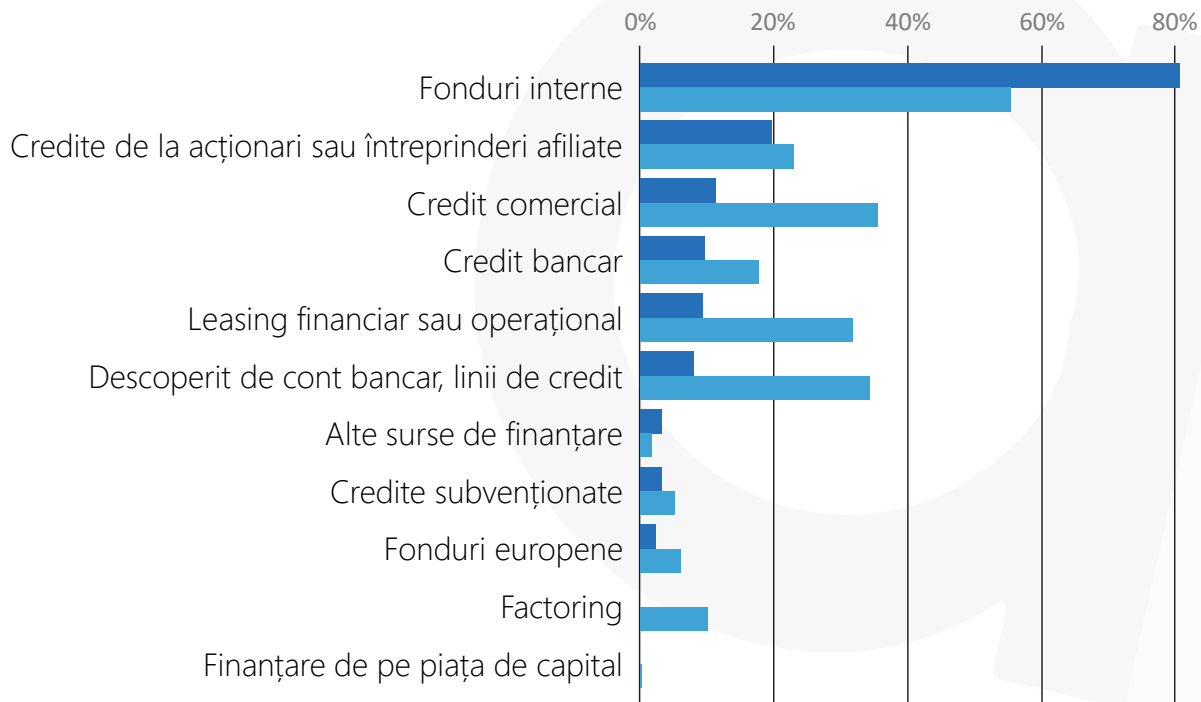
Tensionarea echilibrului macroeconomic intern: nivelul și persistența deficitelor gemene; întârzierea reformelor și a absorbției fondurilor europene

Risc sistemic moderat*

Riscul de nerambursare a creditelor contractate de către sectorul neguvernamental

Riscul asociat provocărilor la adresa securității cibernetice și inovației financiare.

Structura de finanțare a companiilor nefinanciare

IMM-uri
Corporații

Sursa: BNR, Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România, iunie 2024

Fondurile interne (profitul reinvestit) și creditele de la acționari reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare pentru IMM-uri.

Creditele comerciale, decoperirea de cont bancar și liniile de credit, și leasingul financiar/operațional sunt modalități mult mai utilizate de corporații decât de IMM-uri.

Utilizarea creditului comercial (a treia cea mai utilizată sursă de finanțare pentru IMM-uri) determină creșterea interdependenței dintre firme și a riscului de contagiune asociat intrării în incapacitate de plată și faliment.

Raport credit bancar – credit comercial (furnizor)

Finanțare
bancară

- Opțiuni diverse de produse de creditare;
- Dobândă competitivă raportat la creditul furnizor;
- Bancabilitatea – element reputațional.

Finanțare
Furnizor

- Dobânzi penalizatoare ridicate/penalități majore în situația nerespectării termenelor;
- Risc creștere împovărare suplimentară și accentuare dificultăți financiare beneficiar;
- Risc generare efecte negative pe lanțul economic/dificultăți financiare furnizor - /risc neplată beneficiar – insolvență/faliment.
- Aduce prejudicii reputației beneficiarului.

CAPITOL

- I. Contextul general privind sectorul bancar
- II. Amprenta antreprenorială și finanțarea
- III. Provocări & riscuri
- IV. Abordări necesare

Intermedierea financiară. Cererea – abordări necesare

Înlăturarea vulnerabilităților prezente în bilanțul firmelor

- întărirea disciplinei financiare printr-o abordare de cointeresare
- legiferare pentru a impulsiona creșterea capitalizării companiilor

Intermedierea financiară. Oferta – abordări necesare

1. creșterea capacității de creditare a sistemului bancar

- cadrul legislativ predictibil - încheierea unui parteneriat constructiv cu autoritățile pentru a finanța economia în condiții de predictibilitate
- diminuarea riscului de neperformanță și creșterea capacității de recuperare eficientă și eficace a creanțelor
i.eliminarea plafonului de deductibilitate de 30% pentru creanțele cesionate

2. creșterea gradului de acoperire a necesarului cu instrumente și produse adecvate

- Prioritizarea creditării spre o economie verde și dezvoltare sustenabilă

3. asigurarea resursei necesare și optimizarea costurilor operaționale pentru sistemul bancar în vederea susținerii creșterii intermedierei financiare

- continuarea programelor guvernamentale și introducerea garanțiilor de portofoliu ce ar face ca implementarea acestora să se facă mult mai eficient
- fructificarea superioară a rolului sistemului bancar în PNRR

Intermedierea financiară. Infrastructura pieței – abordări necesare

1. accelerarea adoptării tehnologiilor digitale în serviciile financiar bancare

- automatizarea schimbului de informații între instituțiile de credit și autorități pentru verificarea datelor cu caracter personal ale clienților
- recunoașterea caracterului juridic al semnăturii electronice simple și a semnăturii electronice avansate (norme)

- ## 2. educație financiară și digitală
- pentru creșterea capacității de a lua decizii responsabile și a calității situațiilor financiare
- Implementarea Strategiei Naționale de Educație Financiară
 - dezvoltarea mai susținută a educației antreprenoriale
 - campanii dedicate dezvoltării competențelor digitale de bază și de creștere a gradului de înțelegere a unor noi concepte precum open-banking
 - proiecte pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din România către economia digitală

3. simplificarea procesului de acordare a unui credit bancar

- digitalizarea actelor notariale
- stabilirea unor baze de date despre istoricul financiar
- accesul online la documentele specifice PJ
- furnizarea de către ANAF a datelor cu privire la declarațiile de impozit pe venit pentru categoriile care nu depun situații financiare
- fructificarea oportunităților aduse de sectorul FinTech și a open banking-ului în evoluția intermedierei financiare

Concluzii

- Sistemul bancar are indicatorii de stabilitate/soliditate și instrumentele necesare pentru a susține creșterea creditării în ritm susținut pe baze sustenabile, dar în același timp are nevoie de sprijin pentru a elimina barierele existente;
- Comunitatea bancară dorește să poarte un dialog real, continuu și constructiv cu toți stakeholderii pentru a prioritiza importanța intermedierei financiare în dezvoltarea economică a României;
- ARB și comunitatea bancară contribuie cu detalii tehnice și specialiști în vederea implementării proiectelor care susțin creșterea intermedierei financiare.

Vă mulțumesc!

